

Обраћање Супервизора за Брчко, Сузан Р. Џонсон, на другој конференцији градоначелника о цивилном друштву у БиХ

Господине премијеру, цијењени градоначелници и драги гости, задовољство ми је пожељети вам дободошлицу у Брчко Дистрикт поводом Друге конференције градоначелника и цивилног друштва у БиХ.

Ова конференција се одвија у посебно прикладном тренутку, сада када Брчко посеже ван својих граница, гради односе унутар БиХ и даље, и настоји да доприноси и учи од других док процес демократизације и реформе структура управе напредује.

Жељела бих да овом приликом говорим о Брчко Дистрикту као јединственом моделу локалне самоуправе који можда може пружити користан увид у суштинске елементе успешне локалне управе.

Модел локалне управе који постоји у Дистрикту се заснива на Коначној арбитражној одлуци за Брчко донесеној од стране Међународног арбитражног трибунала којом је Дистрикт успостављен марта 2000.

Стратешки положај Брчког и његов значај за обје стране, те дубоко неповјерење које је превладало у том времену, вјероватно су били разлози што су Трибуналу биле потребне више од двије године и опсежне дискусије да донесе Коначну одлуку, након јалових напора да се пронађе компромисно рјешење.

Иако договорно рјешење тада није био могуће и нити један Ентитет није био задовољан Коначном одлуком за Брчко, једна од

основних сврха Коначне одлуке била је да обезбиједи услове за локалну самоуправу на овом стратешки важном и етнички разноврсном дјелићу БиХ – 1% територије државе – која не би била под управом било којег од Ентитета него директно подређена држави БиХ.

Коначна одлука је обезбиједила наведене основне услове тако што је:

- прво, трајно делегирала овлаштења и надлежности управе коју су раније вршили Ентитети и три ратне општине на Владу Брчко Дистрикта тако да их извршава искључиво Дистрикт;
- друго, поставила услове које треба остварити, прије свега повратак избјеглих особа и враћање имовине, а затим и привредни препород, као кључне;
- треће, дала мандат режиму супервизије да се постара да све стране испуњавају своје обавезе из Коначне одлуке, да се успоставе и развијају демократске, мултиетнчке институције власти и да се остваре постављени захтјеви.

Мада овај процес још није завршен, досадашња достигнућа су велика, а модел Дистрикта је у многим погледима дао резултате.

Који су били кључни елементи? Одговор би захтијевао детаљније разматрање и дискусију, али покушаћу да наведем неколико:

- висок постотак повратака и реституције имовине као главни приоритет, те прихватање расељених лица;
- право да се задрже сви приходи прикупљени у Дистрикту, међу којима царински приходи и акцизе;
- брзо прихватање реформи и изградње демократских и мултиетничких институција власти;
- инвестирање у реконструкцију инфраструктуре и стварање институција власти како би се грађанима Дистрикта пружале основне услуге;
- хуманитарна и техничка помоћ међународне заједнице;
- јединствен и прагматичан приступ приватизацији

стратешких предузећа на основу количине инвестиција у пословном сектору, броја створених радних мјеста и кредибилитета и искуства инвеститора;

- покушај стварања стимулативних услова за домаћа и страна улагања;
- демократски локални избори са великим одзивом бирача;
- ОХР и режим супервизије – партнерски однос на локалном нивоу у коме је проглашење закона било средство за којим се ријетко посезало и само као крајње рјешење.

Обликовање Дистрикта у оно што је данас представља велики и трајан изазов. Ви, припадници локалних власти, ћете разумјети величину досадашњих достигнућа:

- три општине формиране у ратним временима спојене су у једну мултиетничку администрацију;
- нова Влада Дистрикта је преузела раније надлежности Енитета и успоставила нове институције власти: извршну власт, законодавну власт, независно правосуђе, независну полицију, систем здравствене заштите и мултиетнички школски систем;
- Дистрикт је постигао стандард привредног препорода и стабилно стално побољшање нивоа услуга које пружа својим грађанима.

У недавно спроведеном истраживању јавног мнијења у Дистрикту, 75% испитаника је изразило своју подршку садашњем статусу Дистрикта, а 90% изјавило да међуетничке тензије нису више питање од првенственог значаја – сада су важнији привредни развој и добра управа.

Данас Дистрикт има нову изабрану Владу, одговорну свом бирачком тијелу и суочену са новим изазовима:

- реструктурирањем и смањењем обима јавне управе и покушајем да њене процесе учини транспарентнијим и ефикаснијим;
- развојем привреде и повећањем запослености путем

- привлачења инвестиција;
- изградњом ефикаснијих и кооперативнијих односа са државним институцијама, Ентитетима и општинама широм БиХ.

Погријешила бих када бих говорила о ономе што је досада постигнуто у Дистрикту, а да не поменем оне који су се, од почетка, понудили и изразили спремност да уложе велики напор и нешто предузму, а не да бескрајно проналазе разлоге због којих ништа не чине.

Говорим о грађанима Дистрикта који су радили у прелазним именованим органима власти и онима који су са њима сарађивали. Појединачно и као група одиграли су историјску улогу која ће бити боље схваћена са временске дистанце. Задовољство ми је да одам поштовање њима и њиховом доприносу Дистрикту.

Данас бих жељела да одам признање суштинској улози коју су сами грађани Дистрикта одиграли од постанка Дистрикта у афирмисању помирења, сарадње и поновној изградњи повјерења, укратко, у стварању атмосфере у којој може доћи до напретка. Жељела бих посебно споменути три групе чији је допринос имао кључну тежину, а можда није добољно цијењен:

- жене
- спортисти и спортски радници
- наставно особље

Да ли је Дистрикт могао постићи више и боље? Може ли нова Влада радити боље? Како?

Има много ствари које бисмо могли поменути дајући одговор на ова питања. Поменула бих само једну за коју сматрам да је од пресудног значаја.

Дистрикт је могао постићи више и може бити бољи у будућности тако што ће у већој мјери признати да су извршност и квалитет – стручно образовање и исказана способност – кључ за добру

управу и успјех, а не припадност политичкој странци, националност или личне везе.

Да би Дистрикт напредовао и успјешно се суочавао са изазовима испред себе, политичке странке и лидери морају схватити да компетенција, стручне способности и искуство морају бити први критеријуми у попуњавању радних мјеста у влади. Странке и влада ће моћи успјешно одговорити задацима само ако међу јавне службенике одаберу и именују стручно квалификоване појединце.

Најзад, желим да нагласим значај који има омладина у Дистрикту и у вашим општинама, дакле омладина у БиХ.

Босна и Херцеговина треба своје младе. Ви, као лидери, морате им уступити удео у овој земљи, почевши од локалног нивоа. Морате им дати разлоге да остану овдје и граде бољу будућност, и да у иностранство одлазе да би стекли образовање и искуство, а не да би остали.

Нема важније инвестиције од оне у младе људе, путем образовања, обуке и преношењем искуства онима који су ваша будућност и без којих БиХ не може реализовати свој потенцијал. Подстичем вас да их послушате, ако то већ нисте учинили, и ангажујете директно у изградњи мултиетничке, демократске и просперитетне БиХ, засноване на јакој и ефикасној локалној самоуправи.

Хвала вам.